

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De eruditione christifidelium

Herolt, Johannes

Colonie, 27. X. 1496

Ut[rum] teneamur penitere de venialibus

urn:nbn:de:hbz:466:1-30784

delis frater iam me quasi p viginti an/ nos in magna pena corq̄ri pmisisti: nec tu nec aliqs fratru meoz vnam missam in tam longo tpe legit. **T**uc viues respō dit. In veritate dico tibi q̄ cadaver tu um adhuc nō est tumulatu. immediate postq̄ expirasti me ad missam disposui et tā a pmo finiui. **E**t defunctus. **S**i ita est tūc ppter acerbiterem pene videt mi hi hoc breue spaciu quasi. xx. annoz spaciu fuisse. **E**t tūc regratiabatur fratri z mi grauit ad celū. **S**extū est. q̄ bona ce lestis glorie diminuit: nō q̄dem illa que debent iam z q̄ habemus ibi p merituz reposita. h̄ que deberent si venialia non fierent. q̄ medio tpe possent aliq̄ bona fieri quādo illa fuit: p que bona opa ce lestis gloria augmentaret. **I**te post per peratōem venialium oportet nos opa q̄dem cōuertere ad solutōem h̄mōi de/ bitozū: p que etiam deberz nobis cresce re cumulo eterni p̄mij. **S**eptimū ē q̄ venialia sepe sunt occasio peccatoz mortaliū. z hoc cōtingit q̄tuor modis. **P**rimo ex cōplacentia. vñ Aug⁹. **N**ullum peccatū adeo veniale quod nō fiat mortale dū placet: nō idem act⁹ numero sed idem specie. **N**otandū q̄ quanto ē maior delectatio in peccādo: tāto maior pena debet illi peccato in futuro. vñ **A**poc. xvij. **Q**uantū in delectis fuit tā tum date ei de tormētis z luctu. **E**rgo ppter securitatē p̄fitendū esset quādo in aliquo peccato q̄d fm se estimat veniale habuisses nimis magnā z excessiuaz cōplacentiā z delectatōem. **E**t ergo reprehensibile est nimis cōplacentiā habere in risibus z leuitatibz z in verbis iocosis. z sic de alijs. nisi talia fierēt cā recreatōis. z moderate. quia fm **A**resto. vij. **E**th. **N**ō sp̄ indiget quādā delectatōe quasi q̄dam recreatōe ppter multos labores q̄ sibi occurrūt. sed excessus in risibus z leuitatibz p̄caueri debet. vñ **B**a/silius in hexameron **F**ocus siue risus remissam efficit animum z negligentē er/

ga p̄cepta dei: nec delicta sua p̄t ad me/ moriam reuocare. h̄ obliuiscēs ea nec se instigat ad p̄miam z p̄tritōem. z ita paulatim oibus bonis p̄uatur. **V**ñ etiam **B**ern. de p̄temptu mūdi. **C**ōparit̄ dei filius z plorat. h̄o patit̄ z ridet. **S**ecundo ex dispōne. q̄ p̄ frequentē lapsū in venialia disponit homo ad mortale. **E**t fm hoc intelligit̄ illud **B**regorij. **V**itas si grādīa vide ne obruaris arena: h̄ dicit quia sepe de peccatis mīmis venitur ad magna. sicut de modica scintilla sur/ git quādoq̄ magnus ignis. **E**ccl. xix. **Q**ui minima negligit paulatim defluit vñ **B**eg⁹. in pastoral. **Q**ui mīma peccata d̄sterez deuitare neglexerit. a statu iusticie nō q̄dem repente h̄ paulatim ex p̄riculatim cadit. **T**ertio ex p̄gressu q̄n̄ insurgit veniale: si nō p̄hibetur possz p̄ gredi vsq̄ ad mortale. nō q̄ ipm veniale in substantia fieret mortale. h̄ q̄ ex ipso veniali occasionalr̄ progrediēdo fieret mortale. **I**stud patz ex p̄mis motibus q̄ inter venialia cōputant̄. h̄ q̄n̄ delectatō p̄ualecit̄ intantū q̄ consensus accedit: tam peccatū est mortale z veniale sic q̄ duo sunt peccata. **A**ug⁹. in li. de penitētia **N**ullum est peccatū adeo puum q̄d nō crescat neglectū. **Q**uarto ppter p̄scientiā erroneā z nimis strictam. s. q̄n̄ aliq̄s teneret aliq̄d peccatū q̄d est veniale in se q̄ esset mortale z sic faceret. **D**e hoc habet supra eodem. **D**.

Questiōes de peccis venialibz **Q**ueritur vtrū tenemur penitere de venialibus? **R**espondeo fm **T**ho. in q̄rro. dist. lxxij. **C**ū d̄z aliquis ad aliquid teneri q̄dam necessitas importatur. **N**ecessitas aut̄ est duplex. vna absoluta. z fm hanc homo tenetur facere ea sine quibus nō est salus et hoc modo nō tenetur ad peccati venialis penitentiam. quia mortem ex hoc nō incurrit: nisi forte ex p̄temptu dimit/rat. **A**lia necitas est ex sup̄pōe alicuius finis. sicut aliquid dicitur eē necēariuz si/

De peccatis

ne quo nō possumus sine intentū conse-
qui. et hoc mō necessarium est q̄ homo de
venialib; p̄mā agat: si ei remitti debe-
ant in hac vita. S; s̄m hoc nō p̄rie di-
citur teneri aliq̄s ad aliq̄d. et ideo dicēdū
est q̄ hō nō tenet ad p̄mā venialium
nisi large sumendo. s. si ei in p̄nti vita re-
mitti debeāt. **Utrū** veniale possit dimit-
ti voluntate manēte. **Ad illud** r̄ideo s̄m
Tho. vbi supra: nō p̄t tolli culpa nisi
reordine voluntas. que reordinari non
potest q̄dū in ip̄a deordinatōe manet.
als eēt duo opposita simul. et ideo nul-
lo modo veniale dimitti potest q̄dū vo-
luntas ad illud manet. **Utrū** ad re-
missionem venialis requiratur p̄ritio.
Respondeo s̄m **Tho.** vbi supra. **Pecc-**
atū veniale nō remittit q̄dū voluntas
manet in illo: vt iā dictum est. **Ipm** au-
tem recedere voluntate ab eo q̄d p̄ius
volebat est displicere ei q̄d voluit. **Et**
ralis displicētia q̄n est gr̄a informata di-
citur dolor p̄ritōis. **Et** ideo veniale sine
p̄ritione tali nō dimittit. ergo p̄teri de-
bemus de venialib; quoz memoriā ha-
bemus. et de oblitis in generali d̄ q̄bus
nō recordamur. **Utrū** homo teneat
confiteri venialia peccata. **R̄ideo** s̄m
Tho. vbi sup̄. **Confessio** ad hoc est ne-
cessaria vt penitēs satisfactiōem accipit
at s̄m modū delicti: peccato aut veniali
nō debet pena taxata. qz pena illa esset
p̄portionata pene peccati mortalis. a q̄
peccatū veniale in infinitū distat. **Unde**
p̄ solā correctōem interiorē peccatū veni-
ale remitti p̄t. **Sed** an semel in anno re-
neat cōfiteri qui nō habet nisi venialia.
Dicit q̄dam q̄ in hoc casu p̄pter p̄cep-
tum eccie tenet venialia cōfiteri. **Alij** au-
tem dicūt: q̄ sufficit q̄ representet se sacer-
doti et se immunē a peccato mortali ostē-
dat. vt ad communionē admitti possit.
Preceptū em̄ est ad obligādū illos qui
habent aliqua que confiteri debent. vñ
si alicui p̄ gr̄am collatū esset vt a pecca-
to veniali immunis eēt sicut beate p̄gi-

ni est collatū nō teneret ad illud p̄ceptū.
Utrū peccatū veniale possit remitti
sine mortali. **R̄ideo** s̄m **Tho.** vbi su-
pra. **Remoto** p̄ore remouet et posteri-
us. nec posterius restituit nisi priori restitu-
to. feruor aut charitatis cui veniale oppo-
nit est posterior ip̄a charitate. vñ q̄dū
ip̄a charitas nō restituit. s. p̄ dimissioē
peccati mortalis: nec feruor charitatis
reparari potest in qua repatione cōsistit
peccati venialis dimissio. et sic nō dimit-
titur ei veniale cui mortale nō dimittit.
Et norandū q̄ differētia est inter dimis-
sionē peccati mortalis et venialis. qz vñ
mortale nō dimittit sine alio. ergo si de-
remittit tibi vñ peccatū mortale: tunc
remittit tibi om̄ia peccata tua mortalia
etia; si mille haberes peccata mortalia.
Nō em̄ p̄t deus dimidiare gr̄am suā vt
dimittat p̄tem: et p̄tez nō dimittat. **Uñ**
dicitur **Deut. xxxij.** **Dei** p̄fecta sunt opa.
Et hoc quod legit in euāgelio: q̄ torus
hoiēm saluū fecit in sabbato. vñ. **Lar-**
ga dei pietas veniā nō dimidiabit. **Aut**
totum aut nihil relachrymante dabit.
Sed vñ veniale bñ dimittit sine alio:
et rō est. quia nō habet cōnexionē ad in-
uicem ex p̄te auersionis sicut mortalia.
qz in eis nulla est auersio a deo. s; chari-
tas manet. et gratia dei stat cum veniali
peccato. sed nō cum mortali.
Peccata venialia octo modis dimit-
tuntur.

Uenialia p̄cā p̄ que dimittunt
et quot mōis. **R̄ideo** octo mo-
dis. **Primo** p̄ p̄fessionem gene-
ralem q̄ fit publice cum multis. vt fit cō-
muniter post p̄dicatōem. et etiā als. **Et**
ista cōfessio habet efficaciam ad remissi-
onem venialium ex tribus. s. ex p̄ritōe cō-
fidentis. et ex humilitate confessionis. er-
go cū humilitate genua flectere debes et
caput humilr inclinare quādo dicis ta-
lem confessionē generalem. **Tertio** ex oīo
ne sacerdotis q̄ dicit sup̄ populū. **Uñ**
reaf vestri ops deus. **Ergo** interim q̄